

Pembe Candaner: Yeni kanun gerçekten ‘modern kölelik’ mi?

Konuyu anlamadan, derinlemesine araştırmadan, bilmeden görüş bildiren ve ‘yaftalayanlara’ bayılıyorum... Bir konu hakkında görüş bildirirken kendimize şunu sormamız gerekir: “Bu konuda konuşmak için gerçekten yetkin miyim?” Cevap “evet” değilse susma hakkımızı kullanmamız gerekir. Ancak bir konu hakkında çoğu

insandan daha fazlasını bildiğimiz ya da o konun kabul gören bir uzmanı olduğumuzda konuşmaya hak kazanır, yetkin oluruz. Deneyimlerimiz, bize bilgiden fazlasını verir ve bunu aktarabilmek ise en değerlisidir... Oysa biz ne yapıyoruz? Her yorum yapma hakkını kendimizde görebiliyoruz. Yetmiyor, söylediklerimizin doğru olduğuna karşımızdakini ikna etmeye çalışıyoruz. Sonra da en tehlikelisi oluyor, kendi yalanımıza kendimiz inanıyoruz!

Son günlerde Özel İstihdam Büroları ile ilgili kanunun bize sağlayacağı faydaları anlamadan, öğrenmeden herkes konuştu. Tabii ki hep eleştiriydi bunlar; statükonun değişmemesi için yapılan haykırışlardı. Yani değişimden korkmanın getirdiği feryatlar... Bilinmeyene duyulan endişenin sonuçları...

Oysa günümüzde iş hayatında kalabilmemiz, çalışabilmemiz için yeni düzenlemelere, kanunlara, süreçlere ve en önemlisi bakış açlarına sahip olmamız gerekiyor. Geçmişte kabul görmüş, kural ve sistemler artık günümüz iş hayatı için geçerli değil. Eski gözlükleri çıkarıp atmak zorundayız gözümüzden. Yeniyi denemek, bize en uygununu bulmak zorundayız. Eskinin bir sonuç vermediğini hepimiz görmüş ve işsiz kalmışken, yeni olandan korkmamamız gerekir. Yeninin eksiklerini tamamlayıp yoluna devam edenler, kölelikten kurtulurlar ancak. Bırakalım bu konuda da uzmanlar konuşsun, biz de öğrenip uygulayalım.

Bir araştırma yapmak için Anadolu’nun bir köyüne bir heyet gider. Bu heyet fizikçi, matematikçi, kimyacı, jeolog ve antropologdan oluşur. Tam sahada çalışırken birden bire gök gürlemesiyle birlikte sağanak bastırır. Bizim heyet, en yakın köydeki bir eve gider ve tanrı misafiri olur. Ev sahibi onları güler yüzle karşıladıktan sonra bir şeyler ikram etmek için mutfağa gider.

Odada yalnız kalınca hepsinin dikkati soba üzerinde toplanır. Soba, altına dizili taşlar üzerinde olup yerden bir metre kadar yukarıdadır. Sobanın niçin böyle olabileceği hakkında hemen bir tartışma başlar.

Kimyacı: Adam, sobayı yükselterek aktivasyon enerjisini düşürmüştü böylece daha kolay yakmayı amaçlamış. Fizikçi: “Sobayı yükselterek konveksiyon yoluyla odanın daha kısa sürede ısınmasını sağlamak istemiş” der. Jeolog: “Burası tektonik hareketlilik bölgesi olduğundan herhangi bir deprem anında sobanın taşların üzerine yıkılmasını sağlayarak yangın olasılığını azaltmayı amaçlamış” diye itiraz eder. Matematikçi farklı düşünülmektedir: “Sobayı odanın geometrik merkezine kurmuş böylelikle odanın düzgün bir şekilde ısınmasını sağlamış.” Antropolog başka bir bakış açısına sahiptir: “Adam ilkel topluluklarda görülen ateşe tapmanın daha ilkel biçimi olan ateşe saygı nedeniyle sobayı yukarıya kurmuş.”

Derken elinde tepsiyle ev sahibi odaya girer. Hepsi merakla, sobanın neden yukarıda olduğunu sorarlar. Her birinin beklentisi, bir an önce kendi görüşünün doğruluğunun ispatlanmasıdır. Ev sahibi gayet sakin bir şekilde soruyu cevaplar: “Boru yetmedi de ondan!”

Bazen çok karmaşık şeylerin basit açıklamaları vardır. Sorup öğrenenler değil, yanlış bildiklerini doğru zannedenler kaybetmeye mahkumdur. Özel istihdam büroları batıda kendisini ispatlamış bir sistem, bundan örnek almalıyız. Dönemsel çalışma düzenlemesi hem işsizliğe çözüm olacak hem de kayıt dışı istihdamın önlenmesi konusunda iyi bir araç. Kanuna “modern kölelik” yaftası yapıştırılıyor. Oysa tersine işçiye pek çok esneklik kazandırılıyor. Türkiye’de ciddi oranda hem beyaz hem de mavi yaka işsizliği var. Oysa bu düzenlemeyle çalışanlar aylarca, yıllarca işsizlik çekmek yerine altı ay bir şirkette, bir süre bir başkasında çalışarak işgücü piyasasında kalabilecek. Elbette çıkarılacak yönetmeliklerle boşluklar doldurulabilir, eksiklikler giderilebilir.

Bu düzenleme ayrıca sendikaları gerçek anlamda etkinleştirip güçlendirebilir. Hal böyleyken bilgiye dayanmayan eleştirilerle konuyu bulandırıp sendikaların dönemsel çalışma sistemini tanımasını için fırsat tanımıyoruz? Bence hoş geldin dönemsel çalışma, umudumuz sensin...